

Vězňovo dilema a VS

Osoba B

Nepřispět

Přispět

Osoba A

Nepřispět

(1) 0 ; 0

(2) 2 ; -1

Přispět

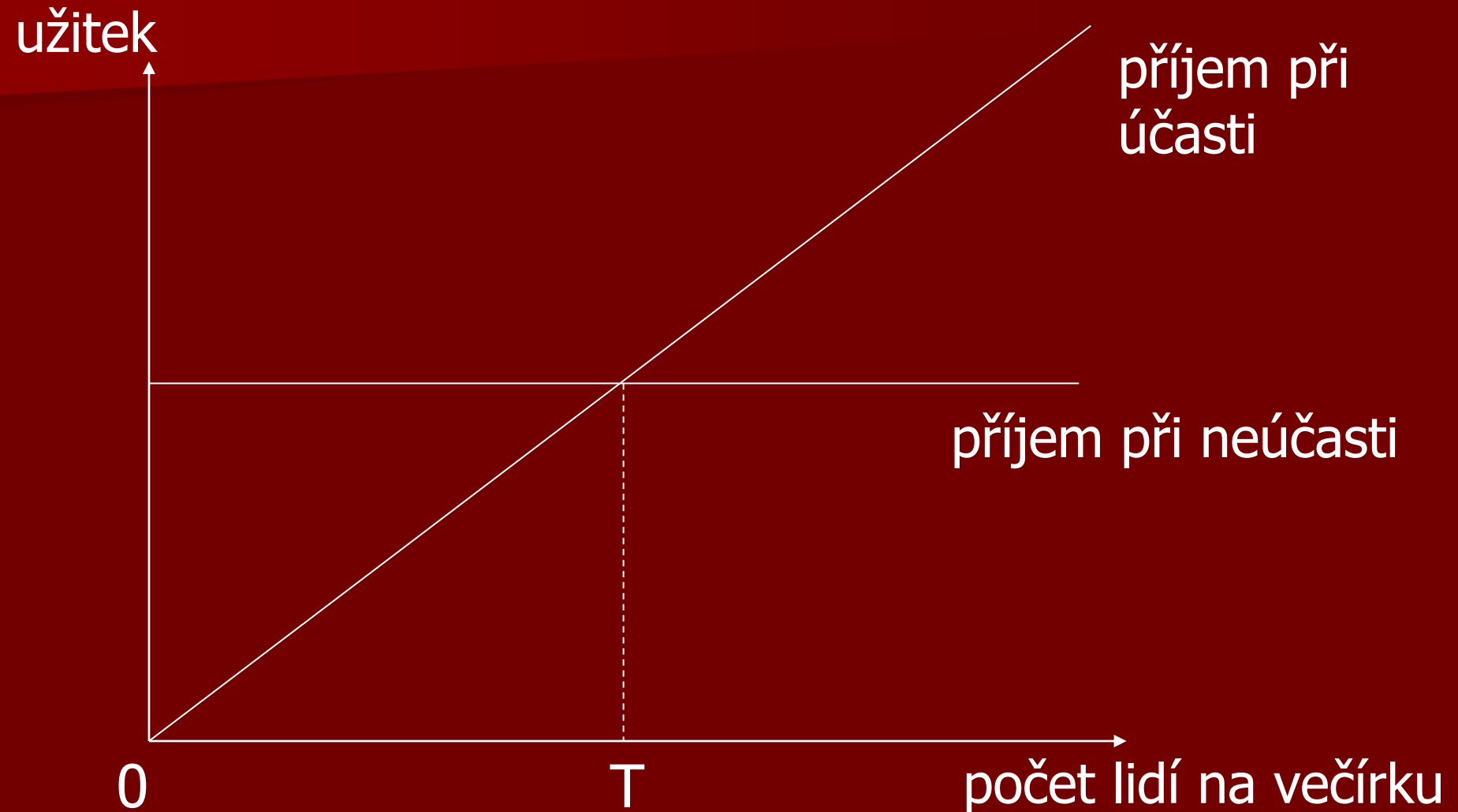
(3) -1 ; 2

(4) 1 ; 1

Chicken game

		Osoba B	
		Jet rovně	Zatočit
Osoba A	Jet rovně	(1) -10 ; -10	(2) 1 ; -1
	Zatočit	(3) -1 ; 1	(4) 0 ; 0

Pořádání večírku (Tipping game)

Implikace pro veřejné statky

- Provision point (Threshold)

- Pokud stanovíme nutnou hranici příspěvků pro poskytování veřejného statku, pak se příspěvky (dobrovolné) obvykle zvyšují

Stát jako nástroj koordinace a regulace individuálních akcí

Potřeba koordinace individuálních akcí.
Neefektivnost anarchie. Modely teorie
her. Konstituce jako přirozený důsledek
potřeby koordinace akcí

Jiné důvody pro státní zásah

- Jednotlivci sledující svůj sobecký zájem mohou společně profitovat ze směny

Ale!

- Teorie „neviditelné ruky“ v podstatě předpokládá systém kolektivní volby

Neefektivnost anarchie (1)

Osoba B

krást

nekrást

Osoba A

krást

(1)

2 ; 2

(4)

4 ; 1

nekrást

(2)

1 ; 4

(3)

3 ; 3

Neefektivnost anarchie (2)

- Krádež je dominantní strategie
- Společnost přirozeně tíhne k posunu z (1) do (3) – kooperace
- Výsledkem je „konstituční smlouva“
 - systém vlastnických práv a způsobu jejich vymáhání
 - systém je veřejným statkem (dle Samuelsona)

Neefektivnost anarchie (3)

Zaveden trest za krádež (pokuta) ve výši 2

		Osoba B	
		krást	nekrást
Osoba A	krást	(1) 0 ; 0	(4) 2 ; 1
	nekrást	(2) 1 ; 2	(3) 3 ; 3

Úloha vlády ve společnosti

Povinnosti vlády dle Smithe (Bohatství národů):

- **chránit společnost před násilím a invazí** jiných nezávislých společností lidí
- **chránit** každého člena společnosti **před nespravedlností a utiskováním** ze strany jiného člena společnosti neboli povinnost ustanovit přesné vykonávání spravedlnosti;
- zavedení a **udržování určitých veřejných institucí** a činností,

Vnímání racionality v ekonomické teorii

Koncepty racionality:

- Homo oeconomicus
 - Teorie očekávaného užitku
 - Friedmann (as if)
- Omezená racionalita
- Prospektová teorie (teorie vyhlídek)

Omezená racionalita

Herbert Simon (1957)

Ekonomický jedinec (agent) podle teorie omezené racionality:

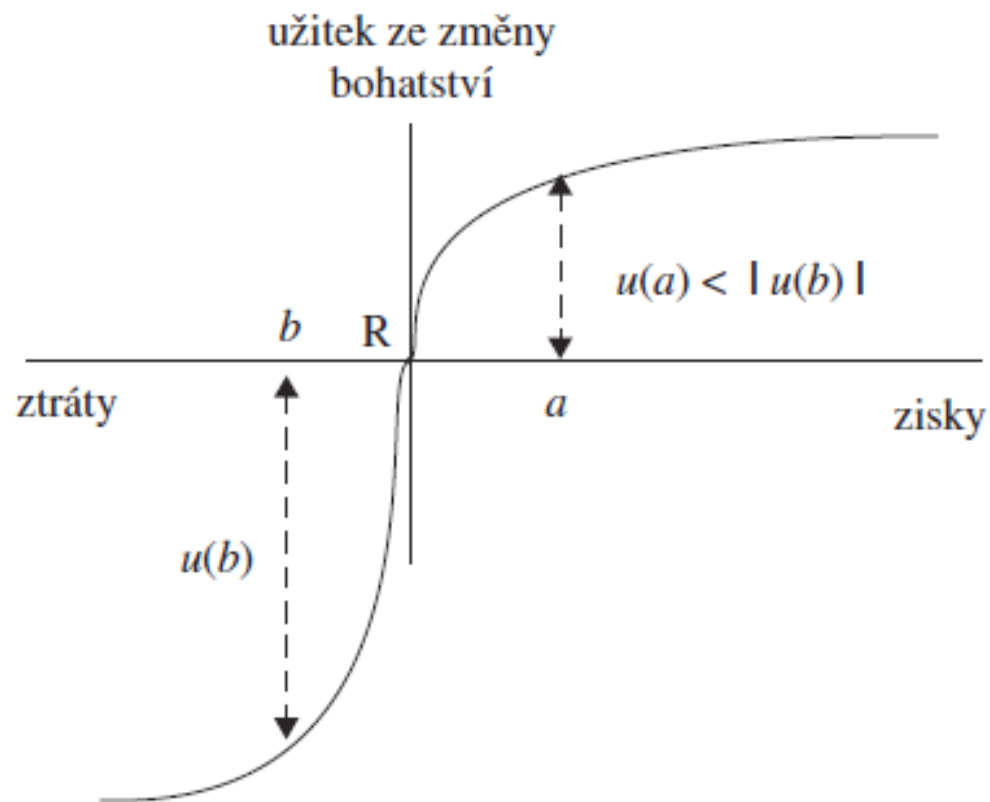
- Bere v úvahu pouze některé alternativy
- Rozhoduje se za neurčitosti
- Nejedná optimálně

Prospektivá teorie

Kahneman, Tversky (1979)

- Lidé posuzují každou událost odděleně
- Následně sečtou užitky jednotlivých akcí
- Výsledkem je asymetrická hodnotová fce

Hodnotová funkce

Využití hodnotové funkce

- **Odloučené zisky** - rozdělit jeden velký zisk na několik menších.
„Nebalte všechny vánoční dárky do jedné krabice“. *Thaler (1999)*
- **Sloučené ztráty** - sloučit všechny malé ztráty do jedné, či několika málo větších.
- **Kompensace malé ztráty větším ziskem** - Je-li ztráta spojena s velkým ziskem, vnímají ji lidé jako mnohem méně bolestivou.
- **Oddělení malých zisků od velkých ztrát** –
„Kupte si televizor hned a dostanete peníze nazpět“